

2.4.7 MĀCĪBU MODUĻI

cietuma ieslodzītajiem

Partneris: Club Magic & INDEPCIE SCA

Moduļa nosaukums: **Sociālo kompetenču attīstīšana -
Stratēģiskā valoda**

Kopsavilkuma

1. PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA.....	3
1.1 Galvenais temats	3
1.2 Mērķa.....	3
2 PRAKSES IZKLĀSTS	4
2.2. Mērķis/uzdevums.....	8
2.3. Mācīšanās rezultāti.....	8
2.4 Apmācības pieeja	8
3 RĪKI.....	10
4 NOVĒROJUMI.....	11
5 ATRUNA.....	12

1. PRIEKŠMETS UN DARBĪBAS JOMA

1.1 Galvenais temats

Kāds ir moduļa galvenais priekšmets? Kādas ir attīstītās kompetences?

Moduļa galvenā tēma ir zona "CITI", kas nozīmē, kā jūs kā indivīds mijiedarbojaties ar apkārtējo pasauli, ar lietām, kas nav tieši saistītas ar jums.

Konkrēti, šajā jomā mēs strādājam un attīstām komunikāciju kā prasmi mijiedarboties "citu" jomā, izprotot tās nozīmi veidā, kā mēs to izmantojam, lai izveidotu un uzturētu starppersonu attiecības.

1.2 Mērķa

Kāda ir konkrētā prakses mērķa grupa?

Projekta mērķa grupa ir cietuma ieslodzītie, šahisti un arī izglītojamie kopumā, jo tos var izmantot plašāka sabiedrība.

2 PRAKSES IZKLĀSTS

2.1 Apraksts

Lūdzu, aprakstiet praksē ietvertās darbības. Ja iespējams, mēģiniet tos sadalīt mācību vienībās. Definējiet arī to, cik ilgi apmācības prakse ilgs (1 līdz 4 stundas).

LU3. Komunikācija un pārdomas: stratēģiskā valoda (30 minūtes)

MĒRKI

- Mācīt sociālās mijiedarbības noteikumus, izmantojot virkni šaha terminu, un to, kā tos var piemērot tāfeles iekšpusē un ārpusē.
- Lai novērtētu sekas, kas rodas, neplānojot darbības.
- Palielināt cieņu pret sociālajām normām, pret citiem un sevi.

ILGUMS

Kopā trīsdesmit minūtes.

- Piecas minūtes instruktora darbības skaidrojumam.
- Piecpadsmit minūtes, lai iepazīstinātu ar šaha jēdzieniem.
- Desmit minūtes diskusijai un pēdējām pārdomām.

*Prakses ilgums var viegli mainīties atkarībā no pieejamā laika. Vai nu izmantojot vairāk/mazāk jēdzienus un piemērus, vai arī atstājot vairāk laika galīgiem apsvērumiem.

DALĪBNIEKIEM

Klašu grupa. Tie, kas vēl nezina, kā spēlēt šahu, var pievērst uzmanību gabalu kustībai, ko īpaši norādīs treneris.

MATERIĀLI

Demonstrācijas šaha dēlis, papīrs un pildspalvas (pēc izvēles). Mēs varam nodrošināt pildspalvas un papīrus, lai cilvēki varētu rakstīt definīcijas un vēlāk, rakstīt teikumus, izmantojot tos, vai arī mēs varam vienkārši tērēt.

ATTĪSTĪBA

Mēs uzsveram, cik svarīgi ir attīstīt un lietot stratēģisku valodu, jo, kā mēs zinām, mēs domājam ar vārdiem.

Tāpēc, "ja mums trūkst stratēģiskas leksikas, mēs diez vai varam rīkoties stratēģiski dzīvē". Mēs aicinām jūs pārdomāt un pārdomāt, kāda veida vārdu krājumu jūs izmantojat un kā jūs to izmantojat. Šajā praksē mēs iemācām jums dažus terminus, kas ņemti no šaha, kas var būt noderīgi ikdienas dzīvē. Šahā un tā praksē mums ir virkne terminu, kas tiek izmantoti ļoti bieži un kurus var ekstrapolēt ārpus šaha galdiņa. Šeit treneris sniegs piemērus par to, ko šaha jomā nozīmē šādi termini, un, tieši piedaloties ieslodzītājiem, lūgs, lai viņi savā ikdienas dzīvē atklātu piemērus par šo šaha valodu un kā to pārdomāt, piedāvājot viņiem jaunas iespējas personīgai

Apspriežamo terminu saraksts:

"Draudī": vairāk vai mazāk acīmredzama spēle, kuru var vai nevar izpildīt nākamajā gājienā un kas mums sagādās nepatīkšanas. Šahā tiek teikts, ka "draudi ir spēcīgāki par izpildi".

"Iniciatīva": ļoti ar šahu saistīts termins, kas attiecas uz faktu, ka viens no spēlētājiem noteiktā veidā vada spēli virzienā, kas ir līdzīgs viņu nodomiem. Šahā mēs sakām, ka spēles sākumā Vaitam ir iniciatīva, jo viņi veic pirmo gājienu.

"Kompensācija": To izmanto, ja spēlētājam ir materiāli neizdevīgs stāvoklis, bet apmaiņā pret to ir iniciatīva vai labs uzbrukums, kas kaut kādā veidā līdzsvaro situāciju.

"Kritisks gājiens vai kritisks brīdis": Tie notiek dažas reizes spēlē, bet tie lielā mērā nosaka tā iznākumu, tie ir ļoti svarīgi lēmumi, kuros ir nepieciešams apstāties un domāt. Šahā izlemt, kad pili vai kur uzbrukt, parasti ir kritiski brīži.

"Profilakse": Tas ir solis, kas novērš nākotnes problēmas spēlē, būtībā cenšoties novērst mūsu pretinieka idejas, piemēram, pārvietot vienu no

sānu bandiniekiem pēc liešanas, lai "atvērtu logu" karalim.

Kad treneris iet cauri šim sarakstam, viņi var ievietot dažus piemērus uz tāfeles, lai padarītu to patīkamāku.

Šos vārdus var izmantot valodā, lai apzīmētu ikdienas situācijas. Nākamais solis trenerim ir lūgt dalībniekus domāt par saviem piemēriem. Viņi var sākt ar šādu piemēru, lai sniegtu ieslodzītajiem priekšstatu:

"Tagad, kad jūs gatavojaties sākt mācīt šahu, jums jāzina, lai nezaudētu klases iniciatīvu".

DEBATES

- Vai jūs domājat, ka stratēģija ir svarīga dzīvē, vai arī labāk nav iet uz nepatīkšanām, kas saistītas ar plānu?
- Lielākā daļa stratēģisko terminu ir saistīti ar abiem dalībniekiem. Vai jūs domājat, ka apstāšanās domāt gan šahā, gan dzīvē palīdz mums saprast citus cilvēkus?
- Vai varat iedomāties kādus citus šaha terminus, kurus mēs neesam pieminējuši, kas, jūsuprāt, ir noderīgi?

2.2. Mērķis/uzdevums

Lūdzu, aprakstiet prakses mērķi(-us) un mērķi(-us): kādi ir uzdevumi, ko prakse vēlas sasniegt? Apmācīt trenerus un šahistus praktiskiem moduļiem, apvienojot šaha spēles un apmācības vingrinājumus, kas attīstīs "CITI" zonas kompetences cietuma ieslodzītajos.

2.3. Mācīšanās rezultāti

Kādi mācību rezultāti tiek sagaidīti no prakses, lai to uzskatītu par veiksmīgu? Ko dalībnieks iemācīsies? Kā apmācība palīdzēs viņu uzvedības kompetencēm?

Dalībnieki iemācīsies:

- Ziniet sociālās mijiedarbības noteikumus, izmantojot virkni šaha terminu, un to, kā tos var piemērot tāfeles iekšpusē un ārpusē.
- Novērtējiet sekas, kas rodas, neplānojot darbības.
- Ievērojiet sociālās normas, par citiem un sevi.
- Uzlabojiet klausīšanās prasmes, komunikāciju, līdzdalības attieksmi un radošumu.

2.4 Apmācības pieeja

Kāda veida apmācības/mācīšanas metodika tiek ieviesta šajā praksē? Vai ir literatūra/bibliogrāfija (nav obligāta)?

Šis modulis īsteno visaptverošu apmācības un mācīšanas metodiku, kas apvieno metakognitīvo pieeju ar šaha metodoloģiju, lai uzlabotu kognitīvo attīstību un sasniegtu augstāku mācīšanās līmeni, īpaši personām, piemēram, ieslodzītajiem. Metakognitīvā pieeja ir vērsta uz to, lai iemācītu izglītojamajiem apzināties un kontrolēt savus mācību procesus, veicinot pašregulāciju, reflektīvu domāšanu un stratēģisko plānošanu. Šī pieeja palīdz izglītojamajiem izvirzīt mērķus, uzraudzīt viņu progresu un pielāgot savas stratēģijas, veicinot vidi, kurā viņi var pārdomāt savus domāšanas procesus un mācību pieredzi, lai uzlabotu turpmāko sniegumu.

Šahs šeit tiek izmantots kā primārais mācību līdzeklis šajā metakognitīvajā sistēmā, pateicoties tā universālajai pievilcībai un iekļautībai. Šahs uzlabo kognitīvās funkcijas, piemēram, stratēģisko domāšanu, problēmu risināšanu, atmiņu un koncentrēšanos. Tas prasa spēlētājiem plānot uz priekšu, paredzēt pretinieku gājienus un izstrādāt stratēģijas, kas paralēlas metakognitīvajām prasmēm plānot un uzraudzīt savu mācīšanos.

Pastāvīgi risinot problēmas un pielāgojot taktiku, šahisti attīsta reflektīvu domāšanu un adaptīvas mācīšanās stratēģijas. Turklāt šahs veicina pozitīvu sociālo mijiedarbību, kas ir būtiska, lai attīstītu sociālās kompetences un mācītos no citiem, pat starp indivīdiem, kuriem nav kopīgas valodas vai kuriem ir atšķirīgas kognitīvās spējas.

ICARUS projekts, kas vērsts uz ieslodzītajiem, izmanto šo jaukto metodiku, lai nodrošinātu saistošu un pieejamu veidu, kā šai izolētajai grupai attīstīt kritisko domāšanu, problēmu risināšanas prasmes un pašregulāciju.

3 RĪKI

*Kādi instrumenti un materiāli ir nepieciešami, lai šo praksi īstenotu/veiksmīgi īstenotu?
Ievietojiet rīku sarakstu, kas definēts pēc NUMBER AND TITLE, pēc tam iesniedziet rīkus kā pielikumu.
Visi nepieciešamie materiāli ir uzskaitīti komunikācijas praktiskajos vingrinājumos.*

4 NOVĒROJUMI

Šo vietu var izmantot visiem komentāriem un novērojumiem, ieskaitot to, ko nevarējāt ietilpināt iepriekšējās veidnes sadaļās.

Club Magic ir plaša pieredze ar kognitīvo apmācību, izmantojot šahu (ECAM metodi) cietumos, kas ļāva vieglāk pielāgot viņu metodiku un šaha vingrinājumus metakognitīvajai pieejai, kas paredzēta ICARUS ar Indepcie palīdzību un viņu zināšanām šajā jomā.

5 ATRUNA

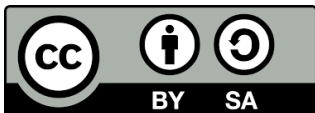
Finansē Eiropas Savienība. Tomēr paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un viedokļi, un tie ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un kultūras izpildaģentūras (EACEA) uzskatus un viedokļus. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nevar būt par tām atbildīgas.

Autori

© 2024. gada maijs – Skill Up Srl, UniChess ssdrl, INDEPCIE sca, Club Magic Extremadura Sporta klubs, Izglītības un inovāciju pētniecības centrs, Latvijas Šaha federācija

Šī publikācija tika veikta ar Eiropas Komisijas finansiālu atbalstu Erasmus+ projekta "ICARUS – Including Chess As a Re-education Up-Skilling tool" ietvaros, N. 2023-1-IT02-KA220-ADU-000152409.

Attiecinājums, daļa tādā pašā stāvoklī

(CC BY-SA) : Jūs varat brīvi dalīties- kopēt un izplatīt materiālu jebkurā vidē vai formātā un Pielāgot - remiksēt, pārveidot un balsfīties uz materiālu jebkuram mērķim, pat komerciāli. Licenciārs nevar atsaukt šīs brīvības, ja vien jūs ievērojat licences nosacījumus saskaņā ar šādiem noteikumiem:

Attiecinājums — jums ir jāpiešķir atbilstošs kredīts, jānorāda saite uz licenci un jānorāda, vai ir veiktas izmaiņas. Jūs varat to darīt jebkādā saprātīgā veidā, bet ne tādā veidā, kas liek domāt, ka licences devējs atbalsta jūs vai jūsu lietošanu

ShareAlike - ja jūs remiksējat, pārveidojat vai veidojat materiālu, jums ir jāizplata savs ieguldījums saskaņā ar to pašu licenci kā oriģinālam

Bez papildu ierobežojumiem – jūs nedrīkstat lietot juridiskos noteikumus.